

Nr 45.

Av herr **Damström m. fl.**, angående en översyn av lagen om förlängd semester för vissa arbetstagare med särskilt pressande eller hälsofarligt arbete.

Enligt lag om förlängd semester av den 29 juni 1946 för vissa arbetstagare med särskilt pressande eller hälsofarligt arbete skall längre semester utgå enligt följande:

- 1) Arbete under jord i gruva eller stenbrott.
- 2) Gruvarbete ovan jord i Norrbottens län.
- 3) Arbete förlagt så att minst 4 timmar av arbetstiden för dygn infallit mellan kl. 22—6.
- 4) Arbete, däri arbetstagaren under minst 4 timmar av arbetstiden för dygn sysselsättes i mörkrum.
- 5) Arbete, däri arbetstagaren utsättes för röntgenstrålning eller strålning från radioaktivt ämne.

Arbetsrådet, som har att handlägga frågor rörande tillämpningen av denna lagstiftning, har funnit att svårigheter föreligga främst beträffande punkterna 1), 2) samt 5).

Beträffande punkt 1) ha svårigheter uppstått avseende gränsdragning vid sådana arbetsställen, där arbetet pågår i s. k. dagbrott. Som exempel kan anföras Bolidens Gruv AB i Boliden och Kristineberg, där dagbrott finnas till ett djup av 70 meter. Arbetsförhållandena i dessa dagbrott äro fullt så svåra som vid arbete under jord. Arbetsrådet har dock ej på grund av lagens formulering kunnat hänföra arbetarna i dessa dagbrott till längre semester.

En uppenbar orättvisa synes också föreligga därigenom att endast gruvarbete under jord kvalificerar till en längre semester. Sålunda kunna ej arbetare sysselsatta med tunnelsprängningar komma i fråga, trots att dessa tunnelsprängningar ofta taga en tid av flera år. Detta arbete är i svårighetsgrad fullt jämförligt med gruvarbete.

Beträffande punkt 2), gruvarbetare ovan jord i Norrbottens län, innebär arbetsrådets beslut, att huvuddelen av arbetarna vid LKAB, Malmberget och Kiruna, hänförs till en längre semester. En mindre del tillhörande byggnadsavdelningarna på resp. platser ha dock ej kunnat tilldelas den längre semestern med hänsyn till att de ej äro gruvarbetare i vanlig mening. Över

huvud taget ha svårigheter förevarit att definiera begreppet »gruvarbetare». Vid behandlingen i arbetsrådet intogo arbetarrepresentanterna den meningen, att som gruvarbetare borde betraktas alla, som ej utföra kontorsarbete. Därvid hänvisades till det uttalande statsrådet gjort i propositionen.

Beträffande punkt 4), arbete i mörkrum, ha från sådana arbetargrupper, som sysselsätts i bergverkstäder, gjorts upprepade framställningar om att de skola erhålla den längre semestern. Dessa kunna ej hänföras härtill med hänsyn till att arbetet ej pågår i »mörkrum» i den mening lagen föreskriver. Arbetet vid bergverkstäderna är dock pressande ur flera synpunkter, och det finns anledning undersöka, huruvida icke dessa arbetare borde hänföras till en längre semester.

Beträffande punkt 5) ha för arbetsrådet förelegat de största svårigheter att bestämma, vilka arbetare som skola hänföras till en längre semester. Arbeta med radioaktivt ämne är ofta sådant, att en mycket liten dos kan åstadkomma stor skada. Kvalifikation för längre semester uppstår först efter 16 dagars arbete per månad med sådant ämne. Denna bestämmelse är ohållbar. Bättre hade varit om man helt allmänt angivit, att de under arbetet oundgängliga bestrålningsriskerna skulle vara avgörande vid bedömandet av behovet av förlängd semester. Arbetsrådet har ej kunnat uppdraga några bestämda riktlinjer för tillämpningen av denna lagbestämmelse. Antalet av bestämmelsen enligt punkt 5) berörda personer i hela landet torde uppgå till ca 6 000. Däri äro inbegripna arbetare inom industrien, personer sysselsatta vid medicinska anläggningar och sjukhus samt tandläkare och personal vid tandkliniker.

Med åberopande av ovanstående föreslå undertecknade,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att översyn må företagas av lagen den 29 juni 1946 om förlängd semester för vissa arbetstagare med särskilt pressande eller hälsofarligt arbete.

Stockholm den 19 januari 1948.

Karl Damström.

Sven Boman.

Lage Svedberg.

F. O. Ericson.

Anton Sjö.

Fritjof Ekman.

Einar Persson.

Ernst Hage.

And. Sundvik.

J. F. Grym.